

[Aksel Larsen.]

tiets Presse hørt, at dette her var Folkets Frihedsbrev, at det var den absolutte Slutsten paa den grundlovsmæssige Udvikling her i Landet, at Grundloven under ingen Omstændigheder nogen Sinde kunde tænkes at gøres mere demokratisk og frisindet end dette Forslag. Man antydede, at hermed var alle demokratiske Krav til Forfatningen i Danmark for evige Tider opfyldt. Saa faar Vælgerne Grundlovsforslaget og begynder at læse det samvittighedsfuldt og ser, at de første 28 Paragraffer handler om, at Kongen har næsten al Magt i dette Land — saadan ser det i alt Fald ud for de ikke skriftkloge Vælgere, naar de læser disse 28 Paragraffer igennem. Det er ikke nogen Frygt, men jeg ved positivt, at mange Arbejdere forud for Folkeafstemningen har sagt: Nej, naar Grundloven ser saadan ud, naar Kongen efter den skal have saa megen Magt, vil de ikke ulejlige sig hen at stemme for Grundloven. Mange af dem var endda af den Opfattelse, at efter den gamle Grundlov havde Kongen ikke saadanne Beføjelser som efter den nye.

Dette understreger kun, at min Kritik af dette Grundlovsforslag var rigtig. Man er ikke gaaet vidt nok, man har i Stedet for gjort det, som det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch kaldte at belaste Grundloven, man har belastet den med Kongedømmet og andre reaktionære Bestemmelser, saa det blev saa som saa med Begejstringen hos Regeringspartiets Vælgere.

Hertil kommer visse Omstændigheder ved Agitationen, som jeg ikke kan unnlade lige at nævne, navnlig Radiodiskussionen mellem Statsministeren og det ærede Medlem Hr. Brorsen. Jeg havde desværre kun Lejlighed til at høre en Del af den, men af det fik jeg ud, at den højtærede Statsminister udtalte, at en af de væsentligste Grunde til, at man skulde stemme ja, var, at Kapitalismen, Ejendomsretten bliver sikret bedre efter den nye Grundlov end efter den gamle. Man kan ikke tage socialdemokratiske Vælgere det fortrydeligt op, hvis nogle af dem har sagt: Hvad er det? Vi har lige læst i vor Presse, at Ejendomsretten skal afskaffes, og nu siger Statsministeren, at vi skal stemme ja til en Grundlov, som sikrer Ejendomsretten bedre end Grundloven af 1915.

Det var altsaa i nogen Grad at spille Hasard med Forfatningssagen, at Regeringspartierne af Grunde, som jeg stadig ikke forstaar, ikke vilde gaa videre med en Demokratisering af Grundloven. Jeg er aldeles overbevist om, at her maa man søge

en væsentlig Aarsag til, at det gik som det gik. Dertil kommer imidlertid noget andet, og det er muligt, at det til syvende og sidst har haft størst Betydning. Det er det, at Regeringen i de senere Aar og i det mindste siden Erobringen af Flertallet i Landstinget har vist en besynderlig og farlig Mangel paa Handlekraft i afgørende Situationer og i den rigtige Retning. En Folkeafstemning er, ligegyldigt hvad den drejer sig om, og paa hvilke Præmisser den iværksættes, hvis den iværksættes af en Regering og med dens Vilje, noget meget alvorligt, fordi den dels udadtil vil blive tydet som en Folkeafstemning for eller imod Regeringen, og fordi den faktisk ogsaa risikerer at blive det. Jeg vil nødig udtrykke mig for skarpt, men det forekommer mig, at hvis Regeringen havde siddet med Vælgernes og Folkets fulde Tillid, havde været en handlekraftig Regering, som med Styrke og Virkning gennemførte den Politik, dens Vælgere havde givet den Mandat til, hvis dens Vælgere til 100 pCt. havde Tillid til denne Regering, til dens Programtroskab og Handlekraft, hvis denne Regering over for hele Folket, ogsaa dens Modstandere, havde bevist, at den absolut vidste, hvad den vilde, og havde sit politiske Perspektiv i Orden og formaaede baade at føre en Politik for Dagen og Vejen og paa langt Sigt, kunde en saadan Regering ikke undgaa at faa et Flertal af Vælgerne med sig ved en Folkeafstemning, ogsaa om en Grundlov, selv en Grundlov, der var behæftet med alle mulige Fejl. Jeg tror derfor, at man kan sige, at saavel Aprilvalget som Folkeafstemningen om Grundloven sagde, at Folket ønsker, at Regeringen skal bruge den Magt, der er den betroet, og hvis Regeringen ikke bruger den Magt og bruger den i den Retning, Folket ønsker, gaar det galt.

Der kommer til det, jeg her har anført, endnu et Moment. Jeg tænker paa hele den udenrigspolitiske Situation, Regeringens hidtidige Udenrigspolitik og den Maade, hvorpaa Regeringens Udenrigspolitik er blevet behandlet ogsaa her paa Rigsdagen. Det kan ikke forøge Befolkningens Tillid til Regeringen; det kan ikke forøge Befolkningens Interesse for at vise sin politiske Aktivitet, naar man fører en Udenrigspolitik som den man fører, og er i den Grad ræd for at sige blot et eneste Ord om denne Udenrigspolitik her i Folketinget.

Det er ud fra disse Overvejelser, ud fra denne Betragtning, min Gruppe har stillet et Ændringsforslag til Regeringspartiernes Forslag til Beslutning af Folketinget.

Maa jeg, inden jeg siger et Par Ord